

Comentariu Maitreyi de Mircea Eliade

A aparut in 1933, cind deja M. Eliade era celebru, pentru ca scrisese numeroase studii si eseuri, studiase in India si calatorise foarte mult. Romanul este o capodopera a ciclului Indian ce cuprinde volumele: "Izabele si apele diavolului", "India", "Secretul doctorului Hanigberger".

Maitreyi este o experienta morala si un roman care a sporit seria miturilor umanitatii. Protagonistii sunt misterioasa indianca Maitreyi (personaj real, fica unui mare filozof) si continentalul Allan, alias M. Eliade, care o cunoaste in perioada studiilor din India. Povestea lor este "o monografie a tulburarii" desfasurata dealungul a 15 capitole.

Stilul este original, subordonat autenticului, imbinind jurnalul, corespondenta, eseul, reportajul si povestirea la persoana I, a unor amintiri a eroului. Mitul fecioarei bengaleze se constituie treptat si dramatic, incepind cu primele capitole unde notatiile din jurnal sunt lapidare si reci si sunt complectate cu amintirile eroului. Pe Allan Maitreyi nu-l atrage initial, gasind-o chiar urita "cu ochii ei prea mari si prea negri, cu buzele carnoase, cu sinii puternici de fecioara bengaleza, crescuta prea plin, ca un fruct trecut in copt".

Devine apoi curios pentru ca "nu izbuteam sa inteleg ce taine ascunde faptura aceasta". O urmareste tot mai atent, mai ales dupa ce va locui in casa inginerului Narendra Sen, protectorul si tatal fetei. Este pentru el tot mai fermecatoare, datorita cunostintelor vaste pe care le are, dar uneori ii este antipatica din cauza ca elita calcutei o considera chiar geniala.

El constata cu luciditate "fara indoiala e cea mai talentata si enigmatica fata din cite am cunoscut, dar eu pur si simplu nu pot sa fiu casatorit". Allan o invata pe Maitreyi franceza in schimb invata de la ea bengaleza, isi schimba autografe pe carti si reviste, isi viziteaza reciproc camerele, isi spun istorisiri, rid si pling, vorbesc despre casatoria indiana. Allan este hotarit sa renunte la celibat, trairile lui sunt din ce in ce mai incandescente, asa cum este cea cunoscuta de erou intr-o seara pe veranda intr-un ceremonial al atingerii picioarelor goale. Jocul acesta, cunoscut numai indienilor, este insusit de europeanul Allan cu beatitudinea simturilor.

El devine astfel fericitul partener al Maitreyiei. In copila indiana coexista nevinovatia virginala si rafinamentul trairii patimase, copila de 16 ani de o inocenta primitiva, ce traieste fericirea pomului ei numit "7 frunze", dar si eruditia, care tine conferinte profund apreciate de un auditoriu select. Unul dintre momentele care ne apropie de punctul culminant al apropiierilor este acela cind fata ii povesteste despre iubirea si veneratia ei pentru Guru-ul ei Robi (Tagore) de la care primise acea manta aparatoare de pacate si protectoarea destinului ei.

Odata cu aceasta destainuire Maitreyi ii da si cutia cu insemnele amintirilor, o suvita din parul ei alb. Ea ii daruieste astfel iubitelui prezentul ei purificat prin ruptura cu trecutul. Eroul este tot mai dezorientat, se hotareste s-o ceara in casatorie, convins ca familia abia asteapta acest moment insa apare un nou moment de deruta cind Maitreyi il roaga disperata "lor sa nu le spui ... n-au sa

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

primeasca niciodata sa fiu sotia ta", " trebuia sa te iubest tot timpul, de la inceput, ca un frate".

Acest posibil recurs ii revitalizeaza sentimentele. Allan se hotareste sa treaca la hinduism. Maitreyi este hotarita sa-l infrunte pe tatal ei si intreaga familie, raminind devotata doar implinirii cuplului prin casatorie. Urmeaza pagini pline de poezie in care sunt descrise plimbarile celor doi, plimbări care vor fi platite scump mai tirziu, cind Chabu va divulga parintilor scena vazuta in padure si va determina declansarea rupturii. La Lacuti Maitreyi oficiaza mirifica lor logodna, dupa un ceremonial sacru, ireal de frumos, eveniment care marcheaza punctul culminant al iubirilor. Una din cele mai frumoase pagini ale romanului prezinta acest ritual al "nuntii in cer".

Allan se retrage in Himalaya pentru a se "vindeca" printr-o singuratate deplina; din octombrie pina in februarie aude si simte un singur suflet, cel al Maitreyiei, care ii telefoneaza si ii scrie. Ea sufera pedepse tiranice de la tatal ei pentru ca incalcase legile traditionale. In numele iubirii ei pentru Allan incearca sa forteze destinul prin toate mijloacele.

Daruindu-se vinzatorului de fructe spera sa fie izgonita de tatal ei pentru a-l urma pe Allan. Nefericita Maitreyi amestec de mister al eternei feminitati, este totodata purtatoarea enigmei unei Otilii asiatice dar si a dramelor eroinelor care au devenit si au ramas un mit prin marea lor dragoste cunoscute sub denumire de cupluri celebre ca Tristan si Izolda sau Romeo si Julieta. In Himalaya Allan se va vindeca doar la o a doua incercare de a iubi o femeie. Prima incercare il arata in relatia cu o tinara muzicanta evreica tinara care-l ispiteste prin neobisnuitul ei idealism.

Eroul se simte dezgustat de sine dupa aventura pa care o are cu evreica, pentru usurinta cu care a avut aceasta legatura. Cea de-a doua incercare este o tinara care ii ofera mincare, adapost si dragoste. De la ea dobandeste puterea credintei ca "viata aceasta e o minune". Asteapta plecarea din India ca pe o izbavire, dar cu acelasi sentiment al nedumeririi in fata Maitreyiei, un mit etern inchis pentru el.

Pe Allan nu-l mai atinge vraja sacrei Devi, chiar cind il numeste soarele ei, zeul de aur si pietre scumpe. Neputindu-se intilni in acest spatiu, tinarul european se desparte de aceasta fata cu sentimentul culpei, usor de descifrat in cuvintele asezate ca motto penttu roman: "iti mai amintesti de mine Maitreyi? Si daca da ai putut sa ma ierti?".

I se da un raspuns celebru dupa 42 de ani cu o replica ce poarta semnatura Maitreyi Devi, intitulata "Dragostea nu moare".